

Piękne, użyteczne, zbędne... Obiekty kolejowe w Polsce

Tytułem „Piękne, użyteczne, zbędne... Obiekty kolejowe w Polsce” została opatrzona monografia poświęcona ponad 170-letniej historii kolei żelaznej w Polsce. Książka pod redakcją Michała Kapiasa i Dawida Kellera wydana została staraniem Muzeum w Rybniku. Redaktorem wydawnictw Muzeum w Rybniku jest dr Bogdan Kloch i dzięki jego uprzejmości książka trafiła do zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Hajnówce.

Pokaźna publikacja liczy ponad 500 stron. Wstęp wprowadza w zarys historii kolei żelaznej. Kolejni autorzy rozdziałów opisują dzieje kolei: Szczecina, Świnoujścia, Opola, Krakowa, Warszawy, Wrocławia, Rzeszowa i Skarżyska-Kamiennej; inni analizują rolę transportu kolejowego w przestrzeni uzdrowisk sudeckich, kopalni śląskich oraz turystyki. Warte uwagi są rozdziały poświęcone architekturze i budownictwu kolejowemu w aspekcie historycznym. Wydawnictwo jest bogato ilustrowane, zawiera ciekawe mapy historyczne i unikalne fotografie. Zdjęcia przedstawiają dworce kolejowe, nastawnie, parowozownie, lokomotywownie, magazyny, itp. będące nieodłącznym elementem funkcjonowania kolei.

Wśród 21 artykułów uwagę zwraca artykuł Anny Tejszerskiej (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) pt.: „Styl narodowy w architekturze dworców dwudziestolecia międzywojennego”. Autorka pisze „... Dworce kolejowe stanowiły zawsze wizytówkę miasta, kraju. ... To tam, na terenach objętych ówczesi pieczę dyrekcji wileńskiej, w granicach obecnej Białorusi i Litwy, powstało najwięcej budynków powtarzalnych – „seryjnych” typowych dworców o polskich łamanych, bądź masandrowych dachach z neobarokowymi szczytami wieńczącymi wejściowe portyki; dworców o kształtach inspirowanych formami polskich barokowych i klasycystycznych dworów.”

Anna Tejszewska liczbowo przedstawia w tabelach: długość dróg żelaznych w poszczególnych dzielnicach Polski w stosunku do ich powierzchni i zaludnienia na dzień 1 stycznia 1924 r., zestawienie strat budynków kolejowych z terenów objętych nadzorem Dyrekcji Warszawskiej, Radomskiej, Wileńskiej, Lwowskiej i Stanisławowskiej; zestawienie ilości budynków odbudowanych i oczekujących na odbudowę na rok 1928 oraz nowo wzniesionych w kolejnych latach odzyskania niepodległości. W formie map autorskich ilustruje: granice dyrekcji kolejowych (rok 1929), sieć kolejową Dyrekcji Wileńskiej (rok 1931) i Dyrekcji Warszawskiej (rok 1931).

Ważnym uzupełnieniem treści rozdziału są historyczne fotografie obiektów kolejowych z naszego regionu. Wśród nich są dwie przedstawiające dworzec kolejowy w Hajnówce (fotografie z lat 1915 i 1935), pochodzące ze zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej, które trafiły do publikacji na prośbę autorki. Jest tam ponadto unikalna fotografia dworca kolejowego w Narewce z kolekcji Artura Soszyńskiego. Zainteresowanych treścią książki, historią kolei w naszym regionie i obejrzeniem fotografii zgromadzonych w zbiorach Kolekcji Regionalnej zapraszamy do Biblioteki.

Biblioteka udostępnia fotografie do publikacji w wydawnictwach, które służą celom edukacyjnym i naukowym, z wyłączeniem celów komercyjnych.

Alla Gryc

